

Albu Põhikool Albu Lasteaed

Õppekava

2017 - 2020

Õppekavas on olemas järgmised teemad:

1. Tutvustus, tegeluste ajad rühmades.
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu, maht, aeg.
3. Lapse areng, hindamise põhimõtted ja arengut näitavad lehed vanuseastmete järgi.
4. Mängud, sealhulgas rolli ja õppemängud.
5. Tööplaani üks osa, kus on ära toodud matkad ja muud ette planeeritud üritused.
6. Teemad, mida oma töös kasutame (iga nädal eri teema ja lähenemine tegevusele).
7. Arengukava lühikokkuvõtte aastateks 2011 – 2014.
8. Logopeediline/ eripedagoogiline töö.
9. Töö lastevanematega ja teiste sidusgruppidega

Albu Lasteaia õppekava määrab kindlaks:

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.
2. Õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtted.
3. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu, mahu ja ajalise korralduse.
4. Lapse arengu hindamise põhimõtted.
5. Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel.
6. Eesti keele õpetamise põhimõtted, sisu ja mahu lasteasutuses või rühmas (kui lasteaeda võetakse vastu muukeelne laps).
7. Lapse ja pere toetamise ja tugisüsteemide rakendamise õppekasvatustöös

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.

1. Üldeesmärk: Arvestada ja toetada laste arengu eeldusi nende kehalisel, esteetilisel, vaimsel, kõlblisel ja sotsiaalsel arenemisel ning vaimse töö oskuste kujunemisel. Selleks on vaja:
  - a) Kindlustada lapsele turvatunne ja eduelamused, toetada loomulikku huvi hankida teadmisi, saada kogemusi ümbritseva elu, looduse ja ühiskonna nähtuste kohta.
  - b) Arendada lapse omaalgatust, iseseisvust, arvestada mängukaaslastega ja jaotada rolle mängudes, soovi rõõmustada teisi.
  - c) Toetada ümbritseva maailma mõistmist, laste muljete rikastamine igapäevases elus, teadmiste kinnistamine igapäevaste kontaktide kaudu.
  - d) Toetada ja abistada vanemaid lapse arengu kujundamisel, olla lugupeetud, lubada lapsel end oodatud lapsena tunda.
  - e) Toetada ja nõustada vanemaid ka kasvatusküsimuste lahendamisel, samas vajadusel nõustamine.
  - f) Lapsele teda toetav tugisüsteem õppe-kasvatustegevustes
  - g) Kohanemissüsteemi väljatöötamine
  - h) Tunnustamis – ja motivatsioonisüsteemi väljatöötamine

Õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtted.

1. Lapse füüsilist, vaimset ja sotsiaalset arengut soodustab kodu ja koolieelse lasteasutuse koostöö. Koolieelse lasteasutuse tegevus on perekonnale avatud.

2. Arvestatakse laste rahvuslikke, piirkondlikke, vanuselisi, soolisi ja individuaalseid iseärasusi, soodustatakse inimlike suhete kujunemist.
3. Väärtustatakse eesti kultuuritraditsioone ja oma naabrite kultuuri.
4. Toetub lapse loomulikule huvile ümbritseva vastu, lähtub lapsele tuttavast ja liigutakse kaugemale ja üldisemale.
5. Lapsele antakse võimalus valida, iseseisvalt tegutseda, oma tegevust korrigeerida ja tulemuste eest vastutada.
6. Õpetaja töötab lapsega individuaalselt, kus arvestab lapse iseloomu, võimeid, oskusi, kodust olukorda, arengupotentsiaali, lapse talenti ja toetuse vajadust.
7. Tegevus toimub päevakava alusel. See kindlustab laste eale vastava päevarütm.
8. Igapäevatoimingud ja vabategevused annavad palju võimalusi õppe- ja kasvatustegevuseks, omandatud teadmiste ja oskuste kinnitamiseks.
9. Toimub süsteemne, järjepidev ja eesmärgistatud teadmiste, oskuste ja harjumuste kujundamine.
10. Põhitegevuseks on mäng, mis peaksid olema eriliigilised, kujundama eneseteenindamise oskusi ja tööharjumusi.
11. Võimalikult palju värskes õhus viibimine, aktiivne liikumine ja mängimine õues.

Tugisüsteemi rakendumine

1. Loodud toetav õpi – ja kasvukeskkond lapse individuaalseks arenguks
2. Täiendada last, peret ja personali toetav nõustamissüsteem
3. Arendame ainevaldkondi – mina ja keskkond
4. Õpi – ja mängukeskkonna turvalisemaks ja esteetilisemaks muutmine
5. Rakendada lapsevanemate ja personali nõustamissüsteem
6. Pidevalt täiendada õpivara, mänguasju
7. Erivajadustega laste kaasamiseks on loomisel tugisüsteem ja seda täiendatakse pidevalt
8. Koolipikendust vajavatele lastele koostada individuaalsed õppekavad
9. Laste arengu jälgimise ühtse süsteemivälja töötamine ja täiendamine
10. Õppe – ja mänguvahendite pidev soetamine

Koolieelse lasteasutuse õppekava.

1. Õppekavas esitatakse:
  - Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.
  - Lasteasutuse eripära
  - Tegevuskava aasta vältel
  - Rühmade õppe- ja kasvatuskorraldus ning päevakavad, erinevate tundide lõimimine
  - Erivajadustega lastega tehtav töö
  - Kasutatav õppe- ja kasvatusmetoodika
  - Lastevanemate rahastamisel toimuvad tegevused.
  - Suvine periood juuni – august
  - Lapse arengu hindamine ja analüüsimine
  - Õppekava uuendamise ja täiendamise kord
2. Õpetaja võtab osa õppekava üldpõhimõtete väljatöötamisest, täiendab ja täidab neid.
3. Rühma töökavad lähtuvad tegevuskavast ja päevakavast. Arvestatakse eesmärke ja ülesandeid, vanuselist ja soolist koosseisu, laste arengutaset, lasteasutuse materiaalseid võimalusi, lastevanemate soove.

4. Tegevusi rühmade päevakavades:

Kuulamine ja kõnelemine	1,5 – 7a.	3 – 4 korda nädalas
Lugemine ja kirjutamine	1,5 – 7a.	1 kord nädalas
Vaatlemine ja uurimine	1,5 – 7a.	1 – 2 korda nädalas
Võrdlemine ja arvutamine	1,5 – 7a.	1 kord nädalas
Liikumine	1,5 – 7a.	2 – 3 korda nädalas
Muusikategevused	1,5 – 7a.	2 – 3 korda nädalas
Kunstitegevused	1,5 – 7a.	2 – 3 korda nädalas

Kõige tähtsam töö on mäng!

Konkreetsed lõimitud tegevused ja mängud planeeritakse nädala kaupa, seostades ühiseks teemaks. Tegevus kestab 1,6 – 7a. 20 - 35 minutit ja on kuni 3 tegevust päevas.

5. Jälgida, et kõiki tegevusi kasutatakse maksimaalselt ära oskuste – väärtuste kujundamiseks.

Õppe- ja kasvatustegevuse sisu.

Lapse elu ja ümbritsevat keskkonda käsitlevad teemad:

MINA: Nimi, poiss, tüdruk, vanus, sünnipäev, enesetutvustus

PEREKOND: Ema, isa, vanaema, vanaisa, õde, vend, lähisugulased, erilaadsed pered. Ülesanded perekonnas, eluviisid ja kombed, perekonnasisesed suhted, lapse roll perekonnas

KODU: Kodukoht linnas või maal, aadress, maja, küla, tänav, koduümbruses olevad hooned ja paigad, kodused tegevused

LASTEAED: Maja, ruumid ja nende otstarve, õpetajad ja kaaslased, nende nimed ja suhted omavahel. Käitumine ja puhtuse pidamine lasteaias.

TERVIS JA TERVE INIMENE: Teadmised pesemisest ja õueminekuks otstarbekas riietus. Liikumine ruumis ja õues, abistada väiksemaid. Võimlemise vajalikkus, käitumine tualetis, söögilauas. Hammaste puhtus ja hooldamine.

INIMESE KEHA: Tunne iseennast, teada näo- ja kehaosi. Meeleelundid, süda ja kopsud ning nende ülesanded. Poiss ja tüdruk (kaalumine ja mõõtmine)

OHUTUS JA TERVIS: Turvalisus, turvaline käitumine. Liikumine ruumides, mitte tõugelda ja tormata. Kukkumine ja selle tagajärjed.

TÄISKASVANUD: Tööd ja toimetused kodus ja tööl, austus ja huvi täiskasvanute töö vastu, soov abistada.

ERINEVAD ELUKUTSED: Elukutsed ja nende vajalikkus, töö ja vastutus, raha. Lasteaiatöötajad, bussijuht, sidetöötajad jne.

TÖÖ JA PUHKUS: Tähtpäevad ja pühad, nende tähistamine, ruumide kaunistamine, kingituste valmistamine sõpradele ja vanematele.

KODU JA KODUMAA: Tunda oma kodukohta, Eesti pealinn Tallinn, Eesti lipp ja vapp, rahvus, emakeel, teised rahvused Eestis, nende keel ja kombed.

EESTLASTE TRADITSIOONID JA KOMBED: Tavad seoses loodusega, rahvakalendri tähtpäevad, jõulud, vastlad, kevadpüha.

KODUKOHA LOODUS: Kodu- ja metsaloomad, puud, põõsad, rohttaimed, seened lasteaija ümbruses. Loomade elupaigad ja eluviisid, putukad ning veekogud.

AASTAAJAD: Nende vaheldumine, muutused taime- ja loomariigis, inimeste riietus, töös aias ja põllul, laste mängud ja lõbustused eri aastaaegadel.

ILMASTIKUMUUTUSED: Öö ja päeva vaheldus, ilmastikunähtused, vee, jää, lume omadused, jääpurikad kevadel.

INIMENE JA LOODUS: Loodushoid, hoida taimi ja puid, käituda vaikselt ja rahulikult lindude ja loomade läheduses, toitmine talvel. Säästev eluviis

ERINEVAD LOOMAD: Kodu- ja metsaloomad. Tähelepanu pöörata koerale, kassile, koduloomad, kits, lammas, siga, nende pojad, käitumine välimus, värvus, toitumine. Metsloomad, orav, jänes, siil, karu. Kuju, käitumine, välimus, toitumine, hooldamine poegade eest. Inimeste abi.

LINNUD: tuvi, varblane, rasvatihane, leevike, kuldnokk. Lindude välimus, suurus, värvus, käitumine vastavalt aastaajale, toitumine. Inimese abi.

TAIMED: Puu- ja köögiviljad, puud. Kuusk, mänd, kask, pihlakas. Põõsad, sirel. Lilled, võilill, aster, rukkilill, sinilill.

TAIMEDE ARENG: Herne ja kurgi seemned, võrrelda kuivatada ja jälgida taimede arengut.

AEG: Hommik, päev, õhtu, öö, eile, täna, homme, kiiresti aeglaselt.

TEHISMAAILM: Masinad, veovahendid, auto, rong, lennuk, laev. Nende otstarve, erinevused, koormad, ehitised, kodumasinad, jäätmed

LIIKLUS: Orienteerumine ruumis ja õues. Liikluseeskirjadega tutvumine, käitumine tänaval, tee ületamine, liiklemine vasakul teepeenral, turvavarustus, liiklusmärgid.

Keel ja kõne.

Õppe- ja kasvatustegevused:

tuleb toime igapäevases suhtluses

kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu

on omandanud kirjutamise esmased oskused

Eesmärgid, õppesisu:

- Häälikuline arendamine, häälimise praktiline harjutamine
- Asesõna ja määrsõna aktiivne kasutamine kõnes, vastandsõnade leidmine
- Keerulisemate grammatika kategooriate praktiline kasutamine, sõnade moodustamine
- Ümberjutustamine, jutu lõpetamine, pildi kirjeldamine, jutustamine oma kogemuste põhjal, küsimuste esitamine kaaslastele

Hääldamine:

Puhumismängud, kiirkõnelaused.

2 – 4 häälikust koosnevate sõnade häälimine. Erineva pikkusega sõnade häälimine.

Ülipikk häälik sõnas. Hääliku asukoht sõnas. Leida sõnu, kus häälik esineb määratud kohas.

Sõnavara.

Sõna, lause, häälik mõisted. Omadussõnad ainsuses ja mitmuses. Loomade häälitsusi märkivad tegusõnad. Vastandtäheendusega sõnad: omadus-, tegu-, määr-, ja nimisõnad. Asjade vaatlemisel tuua esile olulisi tunnuseid. Kasutada arvsõnu, põhi- ja järgarve. Liigi- ja soomõistega sõnade mõistmine ja tarvitamine.

Grammatika.

Lühemate ja pikemate lausete kasutamine. Lihtmineviku moodustamine uutest sõnadest. Sõnade ühildumine arvus ja kõnes. Õigesti muutma sõnu grammatiliselt. Täismineviku kasutamine. Sõnade vormid ja omaduste võrdlemine. Jutustamisel kasutada koondlauset. Kasutada tingivat kõneviisi. Erinevate liidete kasutamine (nt. – kus, -ja, -he, -ne).

Sidus kõne.

Harjutada osavõttu pikemast vestlusest. Õpetada esitama küsimusi kaaslastele, jutustama arusaadavalt juttu ümber või oma kogemustest. Loovjutustuse õpetamine. Kirjeldada pilte, mängukanne, tegevusi, kasutades omadus- ja määrsõnu. Arendada fantaasiat loovjutustuse koostamiseks. Harjutada kuulama kaaslaste küsimusi ja vastuseid tähelepanuga. Jutu koostamine temaatilise pildi järgi, etteantud kava abil. Uue jutu edasiandmine ümberjutustusel.

Matemaatika 3 -5 aastased

Eesmärgid:

Arvude, suuruste ja kujundite tundma õppimisel toetada last igapäevasuhtlemises, kujundada mõistelist ja terminoloogilise aluse õppimist.

Esemete maailmas aidata orienteeruda nende järjestamisel, rühmitamisel, hulkade võrdlemisel ja loendamisel. Ümbritsevat ruumi kirjeldada kujundimõistete abil, orienteeruma ajas ja ruumis. Järgima oma päevakava.

Arvuõpetuses loendada 5 piires, järjestada ja rühmitada 5 kaupa.

Õpisisu.

Esemed.

Esemete järjestamine suurustunnuste alusel, neid üksteise kõrvale asetades. Kahe eseme järjestuse määramine väljundite “on suurem kui”, “on väiksem kui”, ühesuurused, pikem, lühem, ühepikkused, laiune, kitsam, sama laiad.

Suunata tähelepanu ümbritsevate esemete ühisele tunnusele: sama värvi, kujuga, suured, pikad, laiad. Ühe ja sama tunnusega esemete rühmitamine ühise tunnuse järgi. Loendamisoskuse kujundamine 5 piires, konkreetsete esemete loendamine, selle sõnastamine ja küsimustele vastamine.

Erinevate pikkusega pulkade ladumine kasvavas ja kahanevas järjekorras, pulkade võrdlemine, mustrite ladumine.

Antud esemete hulga samaväärse hulga moodustamine esemetest paaride moodustamise teel. Kahe eseme hulga võrdsustamine ühest eseme äravõtmise või teisele eseme lisamise teel.

Järgarvsõnade: esimene, teine, kolmas ja sõnade: viimane ja eelviimane abil.

Kujundid ja kehad.

Nimetada ja nime järgi eristada ruutu ja ristkülikut, kera ja kuupi. Suunata erineva suuruse ja värvusega kujunditest mustreid ja pilte koostama. Vastava kujundi leidmine ümbritsevast maailmast.

Orienteerumine ajas ja ruumis.

Tuttavate tegevuste kaudu selgitada aja mõisteid: hommik, päev, õhtu, öö. Esemete asukoha määramine ruumis, ees, taga, ülal, all, kõrval, paremal, vasakul. Õigesti kasutada ajamõisteid eile, täna ja homme, seostada need laste tegevustega.

Orienteerumismängud ruumis: esemete otsimine käskude järgi, esemete asukoha kirjeldamine teiste esemete suhtes. Mõistete kiiresti ja aeglaselt selgitamine.

Matemaatika 5 – 7a. lapsed.

1. Arvude 1 – 12 rida. Järjestusseosed: suurem, väiksem, kõige väiksem, eelneb, järgneb, vahetult eelneb, vahetult järgneb. Arvu tekkimine ja asukoha määramine

- arvude reas arvudevaheliste seoste abil. Sõnade üks, mõni, kõik kasutamine esemete arvu kirjeldamisel.
2. Numbrid, nende kirjutamine.
  3. Esemete asukoha määramine järgarvude abil.
  4. Seosed: ühe võrra suurem ja väiksem. Sõnade pluss (+) ja miinus (-), lahutada kasutuselevõtmine. Liitmine ja lahutamine 5 piires.
  5. Suurused. Ümbritsevast elust. Mõõtmine. Pikkuse ja laiuse mõõtmisel algul käsile võtta mõne konkreetse eseme pikkus (pliiats, puupulk), seejärel sõnad sentimeeter, meeter, kilomeeter.
  6. Raskuste mõõtmisel luua kujutlus mõistetest gramm, kilogramm, liiter.
  7. Kasutada krooni ja sendi mõistet mängides poodi ja samas ka võrdlusmomentidel (sai ja tort).
  8. Ajaühikute kasutamine. Täistundides aja mõõtmine. Päevakava koostamine.

Liikumine.

Eesmärgid:

- Tugevdada lapse füüsilist ja vaimset tervist
- Ergutada psühhomotoorset (tegevuslikku), sotsiaalset (kõlbelist ja emotsionaalset) ja tunnetuslikku arengut
- Äratada huvi aktiivse liikumise ja sportimise, spordi kui kultuurinähtuse vastu, kujundada arusaamist regulaarselt kehaliste harjutustega tegelemisel
- Omandada lapsele liikumise ja liikumisohutuse teadmisi ja oskusi
- Tutvustada harjutusi, liikumismänge, sportlik-rakenduslikke liikumisviise ja muid liikumisoskusi
- Soodustada kehaliste võimete (osavus, kiirus, paindumus, jõud, vastupidavus) arengut
- Toetada lapse sotsiaalset arengut, tundeelu rikastamist kindlustada hakkamasaamistunnet, esinemisjulgust

Õpisisu

3 - 4 aastaselt

Põhiliikumised: kõndimine, jooksmine, hüppamine, hüplemine, ronimine, roomamine, veeremine (ülessirutatult), nende mitmesugused variandid ja kombinatsioonid. Tähelepanu õigele kehahoiule istumisel, seismisel, liikumisel, lihaserühmade tugevdamisel.

Põhiliigutused – asendid: seismine (mitmesugused seisud), istumine (mitmesugused istumisasendid), lamangud (selili, kõhuli, külili), jäsemete ja kere tõstmine, langetamine, kõverdamine, sirutamine, painutamine, kallutamine, pööramine, ringitamine, veeretamine, vibutamine jne.

Vahendite käsitlemine. Viskamine, veeretamine, püüdmine, vedamine, kandmine, lükkamine, löömine käe ja jalaga jms. Kasutada lisaks ka mitmesuguseid mänguasju ja looduslikke vahendeid, nii üldarendavate harjutuste või liikumismängudes, kombineerida liikumisviisidega.

Sportlik-rakenduslikud liikumisviisid: sõitmine jalg- ja tõukerattaga, hüplemine hüpitsaga, liikumine suuskadega.

Tasakaalu, reaktsioonivõimet, rütmitunnet, ruumis orienteerumise oskust arendavad liikumised: liikumine erineva tempoga (kiiresti, aeglaselt) või jõuastmega (kergelt, jõuliselt). Erinevate liikumiste ja liigutuste seostamine.

Liikumis- ja liiklusohutus: liikumine ja mängimine ohutult, rattaga sõitmine, kelgutamine. Käitumine tänaval, veekogu ääres, metsas ja mujal. Kaaslase abistamine ja kasvatajale teatamine (raske kukkumise, eksimise, uppumisohu korral).

Kunst

Eesmärgid: kujundada vaatlusoskust, rikastada tundeelu ja kujundada ilumeelt. Ergutada mõtlema loovalt ja eneseväljendust. Tutvustada rahvakunsti. Toetada algatusvõimet. Kunstielamuste ja meelelahutuse pakkumine.

Laps saab läbi kunsti väljendada oma mõtteid ja tundeid, mida ta ümbritsevast loodusest ja keskkonnast saab. Arendada lapse värvi-, vormi- ja helitaju, valguse ja varju mängud.

Õpisisu

Kohataju ja ruumilise mõtlemise arendamine.

Tutvustada lastele kolmemõõtmelist ruumi. Omandada mõisteid ees – taga, üleval – all, lähedal – kaugel jne.

Vormitaju.

Eseme kompamine, tajuda eseme vormi, raskust, pinnaomadusi, lõhna. Õppida selgeks põhivormid.

Materjalitaju.

Tunnetada materjalide erinevaid omadusi: sile – kare, kõva – pehme, külm – soe, kuiv – märg. Saab teada, kus ja kuidas materjali kasutatakse, õpib hoidvalt suhtuma loodusesse ja ümbritsevasse asjadesse.

Värvitaju.

Värvimaailm on eriline ja suhtumine värvidesse on tingitud emotsioonidest. Tutvustada lihtsate esemete, looduse ja praktilise tegutsemise kaudu. Rõhutada rahvakunsti peituvate värvuskooskõlade ilu.

Töövahendid.

Nende tundmine, käsitlemine ja materjalide säästlik kasutamine. Peavad olema kvaliteetsed ja lapsele sobivad. Algteadmisi kujutamise- ja käsitöötehnikas. Tehnilised vahendid (nagu TV, kino, video jne.).

Vaatlusoskus.

Vaatlusele tuginevad tähelepanekud, pöörab tähelepanu üksikule ja üldisele. Kunstiteoste vaatlemine arendab ja on osa kunstikasvatusest.

Õppemängud.

September

1. “Tunne lilli”	E: kin. õpitud lilli.
2. “Kop, kop, kes majas elab”	E: õp. õigesti ütleva oma nime.
3. “Leia õige värvus”	E: õp. määrama eseme värvust.

Oktoober

1. "Missugune pall on kotis" E: kinnistab. mõisteid suur – väike.
2. "Tunne puid" E: arendab tähelepanu.
3. "Tunne kompimise järgi ära" E: õp. juurvilju ja puuvilju kompimise järgi ära tundma, õigesti nimetama.

November

1. "Liiklusjuht" E: kin. roheline, punase, kollase värvi tundmist, liikluseeskirju.
2. "Minu loomad" E: arend. häälendamist.
3. "Mäng tuulikutega" E: kiirelt reageerida signaalile.

Detsember

1. "Leia värviline pall" E: kin. põhivärvuste tundmist.
2. "Üks ja palju" E: arend. hulgamõistet.
3. "Kujundite kokkupanemine" E: õp. mitmesugustest kujunditest kokku panema tuttavaid esemeid.

Jaauar

1. "Imekotike" E: kin. laste teadmisi mänguasjadest ja korraharjumusi.
2. "Puhtad lapsed" E: süvendada ja kontrollida laste teadmisi hügieeni tarvetest.
3. "Peida kerake" E: arend. suuruse mõistet.

Veebruar

1. "Leia samasugune" E: juhtida tähelepanu vormilt ühesugused esemed, erinevad värvuselt.
2. "Mis on kadunud" E: arend. mälu, kõne, tähelepanu.
3. "Kus on kerake" E: arend. orienteerumisuskust.

Märts

1. "Too lipukesti" E: süv. võrdlemisuskust 3 piires.
2. "Lotomäng" E: arend. kõne, tähelepanu ja vaatlemisuskust.
3. "Kuhu me palli viskame" E: kin. mõisteid lähedal, kaugel, väike, suur.

Aprill

1. "Kana poegadega" E: õp. eristama hulka kuulmise järgi.
2. "Tuul metsas" E: harj. häälikute "U" ja "Š" häälendamist.
3. "Arva ära mis ma ütlen" E: arend. tähelepanu arvamisel.

Mai

1. "Märg ja kuiv" E: kin. mõisteid "märg" ja "kuiv".
2. "Leia lill" E: kin. põhivärvuste tundmist.
3. "Üllatused" E: arend. tähelepanu, mälu, mõisted "siin" ja "seal"

Rollimängud.

- September : pagar, traktorist, kombainer.
 Oktoober : õpetaja, söögitädi.
 November : politsei, autojuht.
 Detsember : sidetöötaja, kirjakandja, jõuluvana, päkapikk.
 Jaauar : tisler, juuksur.
 Veebruar : arst, hambaarst, sportlane.
 Märts : õmbleja, kokk.
 Aprill : müüja, aednik, metsavaht.
 Mai : kalur, sportlane.

Tööplaan.

Pikema ja konkreetsema tööplaani saab kaustadest:

- õppekava
- ainekavad
- tegevuskava(üleval lasteaias)

Õppekäigud, matkad, kontserdid.

September	* Matk sügisesse. * Hüvasti suvi!
Oktoober	* Kuldne sügis-matk. * Lehesadu.
November	* Sügiskontsert. * Isadepäev. * Mardi ja Kadri karneval * 1. advent.
Detsember	* Advendiküünlad – näitus. * Jõulukontsert. * Matk talvisesse loodusesse. * Otsime päkapikku (leides loomade jälgi) – matk. Vaatlus lumel. * Piparkoogid, küpsetamine.
Jaanuar	* Ilus nääriaeg. * Õppekäik talus – talvised tegemised. * Jalutuskäik lumerohkes pargis. * Lumelinn.
Veebruar	* Lipud – näitus. * Mu koduke – kontsert. * Lumelinn. * Õppekäik * Külaskäik
Märts	* Vastlapäev. * Vastlakuklid, küpsetamine. * Laua katmine. * Sõbrad, kaartide näitus. * Istutame oma taime.
Aprill	* Kaartide näitus. * Õppekäik kauplusse. * Matk kevadesse, jõgi, lumi.
Mai	* Suur lastetööde näitus. * Emadepäeva kontsert * Kevadpäevad koolirühmale * Kompositsioonid. * Minu köögivili – ümberistutamine. * Suur kevadkontsert.
Juuni	* Matk loodusesse – traditsiooniline maasikaõite otsimine ja sipelgapesa leidmine.

Albu Lasteaia arengukava 2016 – 2020

Eesmärgid:

1. Anda võimalikult põhjendatud nägemus lähitulevikust ja võimalusel ka kaugemast perspektiivist.
2. Leida ühiselt võimalikke lahendusi seatud eesmärkideni jõudmiseks.
3. Anda kindlustunne ja alus põhjendatud otsuste tegemiseks praegu ja tulevikus.
4. Leida võimalusi lasteaia ruumide laiendamisele
5. Pidevalt uuendada õppematerjale ja eriliigilisi mänguasju.
6. Mänguväljakule elementide juurdeehitused ja pidev hooldus
7. Lasteaia välisfassaadi parandustööd
8. Lasteaiaeesise asfaldkatte väljavahetamine/ uuendamine

Mida tahame saavutada?

1. Teadvustada lasteaia vajalikkust valla territooriumil.
2. Teha koostööd Järva Vallavalitsuse ja Volikoguga teadvustamiseks, et parim investeering tulevikku on hea haridus ja alusharidus on üks hariduse osa.
Lasteaia majandusprobleemide lahendamine.
Materiaal-tehnilise baasi pidev täiendamine.
Töötajate palgatingimuste parandamine.
Koostöö tõhustamine valla allasutustega.
Täiendkoolituseks eraldatavate vahendite suurendamine.
3. Koostöö lastevanematega, vastastikune enesetäiendamine ja rahulolu.
Lastevanema meelespea uuendamine, parandamine vastavalt vajadusele
Hoida ja parandada laste turvalist ja lapsekeskset olustikku lapse igakülgseks arendamiseks (materiaal-tehniline baas).
Rühmatubade sisustuse pidev kaasajastamine ja uuendamine.
Uute arendavate mänguasjade soetamine.
Valgustuse mõõtmine, joogivee pidev analüüs
Valvesignalisatsiooni ja valvekaamerate uuendamine.
Õuemänguasjade ja mänguväljaku uuendamine
Kvaliteetse ja normidele vastava tervisliku toidu kindlustamine.
4. Säilitada pingevaba, kompetentne, arenemisvõimeline ühist eesmärki omav tihedat koostööd tegev kollektiiv.
Töötajate täiendkoolitus
Koolitusel saadud edastamine kollektiivis, sisekoolitus.
Pingevaba õhkkond, kus nii lapsed kui ka töötajad saavad end tunda turvaliselt.
5. Uute hoiuvõimaluste loomine lasteaias.
6. Pidev enesetäiendus, kursisolemine hariduselu uute suundadega.
7. Kultuuriüritused, matkad ja väljasõidud, mis viivad edasi lasteaia kultuurilist poolt ja on seotud koostöös lastevanematega, on traditsioonilised
8. Logopeediõpe lasteaias. Eripedagoog teeb koostööd õpetajatega, sidudes oma töö õpetajate poolt planeeritud õppe- ja kasvatustööga. Logopeedi ja õpetajate vaheline koostöö on oluline, et tagada logopeedilistes tundides õpitu kinnistumine ja automatiseerumine. Logopeedil on kontakt ka lastevanematega. Suurema osa ajast suhtleb logopeed lastevanematega kirja teel – annab informatsiooni lapse kõnelisest olukorrast ning suunab vanemate tegelemist lastega. Vajadusel osaleb logopeed ka lastevanematekoosolekul ning nõustab soovijaid kohapeal. Samuti annab logopeed lapse kooliküpsuse kohta teavet ja nõustab vajadusel nii õpetajaid kui lapsevanemaid
9. Täiendada ja uuendada lasteaia interneti lehekülge, blogi.
10. Osa võtta joonistusvõistlustest, suurtematest spordivõistlustest jne.
11. Tugiisik lasteaias

Lapse arengu hindamise põhimõtted.

1. Jälgida lapse füüsilist, vaimset ja sotsiaalset (eneseteenindamine) arengut. Laste mängu jälgimine, hindamine toimub õppeaasta alguses ja keskel (september, jaanuar, veebruar, märts) kasutades erinevaid meetodikaid. Meetodite tutvustamine arenguestlustel.
2. Vaadelda lapse näo- ja sõrmelihaste kontrolli, tasakaalu, täpsust, painduvust, jõudu ja vastupidavust.
3. Vaimse arengu hindamisel vaadelda tähelepanu, mälu ja mõtlemist väljendavaid tegevusi. Väljendamine, keele ja kõne kasutamine. Individuaalsed vestlused lapsega igapäevaste tegevuste käigus.
4. Lapse tegutsemine ja suhtlemine teistega, iseseisvus ja toimetulekuoskus, eneseväljenduseoskus.
5. Teha märkmeid laste vaatlusel. Väärtustada saavutatut.
6. Sõnalise hinnangu andmisel arvestada lapse arengu eeldatavaid tulemusi 3. või 4. aastaseks saamisel. Tunnustada toimetulekut, edasiminekut, arenemist ja lapse huvi. Väärtustada saavutatut.
7. Koolivalmiduskaarti täitmine.
8. Õpimapp sisaldab töölehti, andmeid pikkuse ja kaalu kohta sügisel ja kevadel. Retsepte, küsitlusi ja intervjuusid, lapse lõbusaid ütlemisi, kleepetöid, joonistusi.

Lapse areng vanuserühmades:

1. Kuni 3.a
2. 3-5.a ja 5-6.a
3. 6-7.a

Kogu õppe- ja kasvatustegevuse sisu esitatakse viies erinevas õppe- ja kasvatustegevuses:

1. keel ja kõne
2. matemaatika
3. kunst
4. muusika
5. liikumine

Lapse arengu eeldatavad tulemused.

3 aastaselt

Füüsiline areng.

- Liigub vabalt, valitseb edaspidi ja tagurpidi liikudes oma keha.
- Kõnnib abiga trepist üles ja alla.
- Viskab palli, lööb seisvat palli jalaga.
- Hüppab koosjalgadega, ka edasi liikudes, üle esemete.
- Kasutab mitmesuguseid vahendeid (pliiats, pintsel, jm).
- Eristab ja nimetab põhidetaile, paigutab neid ümber.
- Asetab klotse üksteise kõrvale, peale, ehitab lihtsamaid esemeid, ehitisi.
- Hoiab õigesti pliiatsit, pintsli, lusikat, kahvli.

Vaimne areng.

- Leiab samasuguse vormi (ring, kolmnurk, ruut, ristkülik, kera, kuup) ja värvi (punane, oranž, kollane, roheline, sinine, lilla, must, valge) alusel.

- Valib vajadusel kahe võimaluse vahel.
- Joonistab järgi vertikaalse ja horisontaalse joone, kandiliste ja ümarvormide ühendamine.
- Täidab korraldusi: pane sisse, alla, peale.
- Kuulab ja mõistab kõnet, vastab küsimustele sõnadega.
- Tunneb aktiivselt huvi asjade nimetuste vastu.
- Mõistab ja kasutab asesõnu: mina, sina, tema.
- Hääldab õigesti ja selgelt sõnu, grammatilisi vorme.
- Nimetab tegevusi pildil, jutustab isiklikest kogemustest.

Sotsiaalne areng.

- Võtab aktiivselt osa mängudest ja tegelustest.
- Kasutab sõnu: tänan, palun, palun vabandust.
- Tunneb huvi kaaslaste tegevuse vastu, tänab osutatud abi eest, laenab sõbrale mänguasju.
- Kasutab sõnu: tere, head aega.
- Tegutseb sihipäraselt joonistamisel, mängimisel, oskab vahendeid oma kohale asetada.
- Räägib vaikse häälega ja püsib rahulikult kui on vajadust (tänaval, liiklusvahendites, ka lasteaias).
- Toob palutud asja, kutsub soovitud isiku juhendamise järgi.
- Paneb end ise riidesse ja võtab riidest lahti, vajadusel abistada paelte, trukkide jms puhul.
- Paneb oma asjad kokku, riided nagisse.
- Kasutab lusikat, joob tassist endale peale ajamata.
- Kasutab vajadusel taskurätti.
- Peseb käsi ja nägu, riideid märjaks tegemata, keerab varrukad ülesse, kuivatab korralikult.
- Küsib WC-sse.

Paneb sokid ja kingad jalga. **4 aastasel**

Füüsiline areng.

- Liigub vabalt, rivistub pikkuse järgi kolonni.
- Kõnnib tempo ja suuna muutmisega.
- Viskab palli vastu seina ja püüab, söötab palli parema ja vasaku jalaga.
- Jälgib ja hindab oma liigutuste täpsust.
- Kasutab mitmesuguseid vahendeid (pliiats, pintsel, reha).
- Eristab, nimetab ja kasutab erinevaid esemeid, tunneb nende esemete omadusi.
- Hoiab raamatuid, keerab korralikult lehti.

Vaimne areng.

- Võrdleb esemete hulki, moodustab esemetest paare.
- Otsib esemeid suunavate käskude järgi, kirjeldab eseme asukohta teiste esemete suhtes.
- Kasutab järgarve.
- Oskab kasutada antonüüme (vastandtäheendusega sõnu).
- Moodustab koondlauseid, sõnu liidete abil.
- Oskab kuulata häälikuid, esimest häälikut esile tuua, hääliku pikkust määrata.
- Lõpetab juttu, esitab kaaslasele küsimusi.

Sotsiaalne areng.

- Oskab viisakalt suhelda täiskasvanutega, kaaslastega, hindab enese ja kaaslaste käitumist.
- Hoiab oma ja kaaslaste asju, suhtub hoolikalt lasteaia asjadesse.
- Lõpetab alustatud tegevused ja ülesanded, võtab osa ühistest töödest.
- Oskab vaadelda ja tunneb huvi ümbritseva vastu.
- Hoiab õigesti lusikat ja kahvli, sööb vaikselt kinnise suuga, kõhib käsi suu ees.
- Riietub õiges järjekorras nii lahti kui ümber. Asetab riided korralikult toolile.
- Tervitab ja jätab hüvasti meelde tuletamata.
- Kuulab kasvatajat lõpuni teda katkestamata, ei sekku täiskasvanute jutu vahele.
- Suhtleb heasoovlikult, tegutseb sõbralikult kaaslastega, pakub abi.
- Istub sirgelt laua ääres, ei toeta küünarnukke lauale.

5 aastasel

Kehaline areng:

- Valitseb oma liigutusi, kordinatsiooni ja tasakaalu nõudvate harjutuste täitmisel. Kõnnib pingil ja kikkivarvul, hüppab kohapeal ja edasi liikudes, ka üle madala nõõri. Seisab ja hüppab ühel jalal, sõidab jalgrattal jms.
- Lõikab, voolib lihtsaid kujundeid, voolib kujukesi.
- Põrgatab ja püüab palli.
- Kasutab töövahendeid: pintsel, pliats, haamer, käärid.
- Läheb iseseisvalt trepist alla.
- Paneb kokku ja võtab lahti keeratavaid esemeid (mänguasjad, keeratava kaanega purk jms.)

Vaimne areng:

- Mõistab selgemaid põhjuse tagajärje suhteid.
- Järjestab esemeid pikkuse, laiuse, kõrguse järgi.
- Annab vajaliku hulga esemeid (1 – 5).
- Oskab näha ja nimetada 3 - 5 ühist tunnust.
- Joonistab äratuntavalt maja, inimest jne.
- Sisekõne reguleerimine.
- Kasutab ruumi ja aja mõisteid: all, üleval, peal, ees, kõrval, taga, viimane, eile, täna, homme, hommik, päev, õhtu.
- Oskab nimetada 8 värvust: punane, sinine, kollane, roheline, must, valge, oranž, lilla.
- Konstrueerib ruumilisi mudeleid.
- Moodustab grammatiliselt õigeid lauseid.
- Enamasti õige keelevormi kasutamine (pöörded ja käänded).
- Kõnes liitlause.
- Nimetab kuuldud jutust tuttavaid – tähtsamaid seiku.
- Jutustab lemmiktegevusest, sündmustest oma elus või pildil.
- Oskab peast lausuda liisusalme, luuletusi.
- Tunneb ja kirjutab mõnd tähte.

Sotsiaalne areng.

- Teab ees- ja perekonna nime, aadressi, vanemate, õdede ja vendade nimesid.
- Peseb end põhiliselt ise, tuleb WC-s ise toime, korraharjumused ja hügieenireeglid on omandatud.
- Riitumisel oskab panna: nõõpe, lukke, paelu, pandlaid.
- Hoiab korras asjad.
- Söõb iseseisvalt, kasutab õigeid söögiriistu.
- Vastab telefonile, kutsub õige täiskasvanu.
- Viisakusreeglid: teretab, jätab hüvasti, palub, tänab, palub andeks, vabandab.
- Vestleb täiskasvanuga.
- Suhtleb eakaaslastega, osaleb ühistegevustes, arvestab mängureegleid, ootab oma järjekorda.
- Mängib rollimänge, kooskõlastab oma tegevust teiste tegevusega.
- Laulab ja tantsib muusika saatel, ütleb peast luuletusi.
- Korrigeerib oma käitumist ja tegevusi, kui täiskasvanu juhhib sellele tähelepanu.
- Oskab tegutseda täiskasvanu suulise juhendi järgi.
- Organiseerib eesmärgi saavutamise nimel oma tegevusi.
- Tegeleb – 30 minutit antud ülesandega omaette.

- Teab, et on poiss/tüdruk, samastab end samast soost vanematega.
- Räägib oma tunnetest, rõõm, armastus, mure jm.

6 - 7 aastasel

Kehaline areng:

- Kehaliselt aktiivne.
- Erinevates mängudes, ruumis, maastikul ja tänaval valitseb liigutusi.
- Kontrollib kehaasendit kõndimisel, istumisel, seismisel ja säilitab tasakaalu.
- Rütmi tunnetamine, hoidmine laulmises ja liikumisel.
- Käsitleb mängu- ja spordivahendeid.
- Sõidab jalgrattaga, suusatab jm.
- Oskab kasutada lihtsamaid tantsusamme, tantsib nii üksi, kui paarilisega ja rühmas.
- Käsitleb õigesti nii kirjutus-, kui töövahendeid.
- Oskab liigelda ja liikuda ohutusnõudeid arvestades.

Vaimne areng.

- Kuulab, paneb tähele, suudab jälgida täiskasvanu seletust jms.
- Vaatleb ja võrdleb sihipäraselt, eristab olulist ebaolulisest.
- Kõikide häälikute hääldus on õige, kõne selge – arusaadav.
- Jutustamine piisavalt täpne.
- Kirjeldab tuttavate esemete omadusi.
- Selgitab olukordi, annab edasi omi mõtteid. Põhjus – tagajärg.
- Loeb peast ja laulab.
- Oskab kuulata teise kõnet katkestamata.
- Väljendab oma mõtteid, valdab mitmekesisist sõnavara.
- Eristab sõnas häälikuid, järjekord sõnas.
- Eristab pikki ja lühikesi häälikuid.
- Mõne sõna kokkulugemine.
- Tunneb tähti ja kasutab mängus.
- Tunneb ja nimetab lihtsamaid kujundeid.
- Teab arvude 1 – 12 järjestust, nimetab 12 piires (antud arvuni).
- Pilguga teeb kindlaks esemete arvu (-4), vastus küsimusele “Mitu on?”.
- Pulga ja nõõri abil suudab mõõta esemete pikkust.
- Liidab ja lahutab 5 piires.
- Teab, mis on: meeter, liiter, kilogramm, kroon, sent, - kus igapäevaselt kasutatakse.
- Järjestab ja rühmitab esemeid ja nähtusi suurus-, asendi- ja ajatunnuste järgi.
- Oskab määrata oma asukohta ümbritsevate esemete suhtes.
- Oskab kella järgi määrata aega täistundides.
- Oskab moodustada samaväärset hulka.
- Oskab võrrelda kahte eseme hulka esemetest paaride moodustamisega.
- Oskab säilitada hulka pärast esemete ümberpaigutamist.
- Oskab määrata esemete hulga tunnust ja jaotada esemeid kahe erineva tunnuse alusel.
- Tajub tervikut, asjade omavahelist seost.

Sotsiaalne areng:

- Käitub üldtunnustatud käitumisnormide kohaselt, on võimeline analüüsima oma käitumist.
- On suuteline suhteliselt kestvaks tahtepingutuseks (katkestamata –10 min).
- Kontrollib emotsioone.
- Tajub ja mõistab teiste arvamusi.
- Säilitab positiivsed suhted eakaaslastega, soovib ja julgeb suhelda täiskasvanutega.
- Võrdlebeakaaslastega oma toiminguid ja end.
- Seab eesmärged, tegutseb sihipäraselt, püüab viia tegevused lõpuni.
- Lühiajaliselt suudab keskenduda erinevatele tegevustele.
- Täidab suhteliselt keerukaid täiskasvanu juhiseid ja korrigeerib vajadusel oma tegevusi.
- Oskab kasutada telefoni: vastab kõnele, edastab teavet, ise helistab mõnel numbril.
- Ostmisel ja ostu eest tasumisel kasutab enamkasutatavaid kaalu- ja rahaühikuid.
- Vajadusel küsib abi täiskasvanult või kaaslaselt.
- On algatusvõimeline ja iseseisev.
- Arvestab eakaaslaste ja täiskasvanute tunnetega.

Lapse arengu eeldatavad tulemused.

Lapse nimi ja vanus .....

3a.

Kehaline areng.

1. Näidata lapsele mitmesuguseid töövahendeid (kühvel, pliiats). Kuidas laps neid käes hoiab ja kas ta teab mis see on ning mida sellega tehakse ?
2. Mängides ringmängu palliga, visata seda üksteisele ja öelda samal hetkel kellele pall visatakse. Kas laps tuleb nimede ütlemisega toime? Kas ta suudab visata ja püüda palli?
3. Mängides näiteks keksu, vaadata kas laps valitseb oma keha? Keksida võimlemise käigus ühelt jalalt teisele nii edaspidi kui tagurpidi.

Vaimne areng.

1. Lapsega suheldes küsida temalt, kes ta on ja mis teda ümbritseb (kus ta asub)?
2. Näidata lapsele puuvilju. Milline on selle kuju? Mis värvi see on? Kas laps näeb erinevust?
3. Kui laps mängib näiteks kodu, poodi jne. Kas ta kasutab oma kõnes, palun, tere, aitäh, pardon proua jne? Püüab ta kasutada peale nende sõnade veel näit. võõrsõnu?

Sotsiaalne areng.

1. Laps on võtnud mõne mänguasja. Kas ta oskab seda omale kohale tagasi panna? Kas ta oskab ka öelda, kuhu ta mängu paneb?
2. Näidata pilte erinevatest situatsioonidest. Kas laps oskab jutustada pildil olevat olukorda? Mida keegi teeb või tunneb? Näit. Isa toob emale lilli – mida ema tunneb? Poiss lööb tüdrukut – mida tüdruk tunneb ja mis võib juhtuda kui keegi kedagi lööb?

3. Kui laps tegeleb millegagi (joonistab, ehitab), küsida temalt: Mida Sa teed (mis on tema eesmärk)? Tuleb ta sellega toime

4a.

1. Mis on Sinu nimi ja kui vana Sa oled ?
2. Milliseid Kehaliikmeid Sa oskad nimetada ?
3. Tee 3 viset vastu seina ja püüa kinni. Nüüd pörgata palli 4X vastu maad.
4. Tee 5 hüpet paremal ja siis vasakul jalal.
5. Milliseid viisakussõnu tead ?
6. Jaota rühmadesse puu- ja aedviljad.
7. Otsi ruumist sama kujund (ring, ruut, kolmnurk).
8. Nimeta värv ja otsi ruumist sama värvi ese.
9. Mis asub Sinust kõrgemal, madalamal, taga, ees, paremal, vasakul ?
10. Millise häälikuga algab sõna ?

5a.

1. Mis on Su nimi, millal on Su sünnipäev ja kui vana Sa oled ?
2. Kus Sa elad ? Kes veel teie peres elavad ?
3. Kes on Sinu sõbrad ja miks ? Milline peab sõber olema ?
4. Mis aastaaeg praegu on – Suvi, Sügis, Talv või Kevad? Mille poolest ta tore on ?
5. Loenda numbreid 1- 12'ni.
6. Mille poolest on sarnased / erinevad need esemed ? Kell, pall, Kröll, jne.
7. Millest see ese on valmistatud (materjal) ?
8. Jutusta, mida teed hommikul, päeval, õhtul ? (Jälgida kas kasutab erinevaid käändeid ja pöördeid.)
9. Kuidas Sa hoiad loodust ? Milliseid linde, loomi Sa tunnud ?
10. Liigu mööda nõõri jalg jala ette ja tee nurgas kükke (nõõr asetatud ruudu kujuliselt, tasakaaluharjutus).

6a.

Kehaline areng

1. Valitseb liigutusi nii ruumis, maastikul kui ka tänaval.
2. Säilitab tasakaalu erinevates liikumistes. Kontrollib seda nii kõndides, istudes ja seistes.
3. Oskab tantsida üksi ja paarilisega koos (kasutades lihtsaid tantsusamme).
4. Käsitseb õigesti kirjutus- ja töövahendeid. Pliiats, käärid, pintsel, nõel, söögiriistad.
5. Liigub ja liikleb arvestades esmaseid ohutusnõudeid.

Vaimne areng

1. Loeb peast luuletusi
2. Loeb kokku kergemaid sõnu
3. Oskab kirjeldada tuttavate esemete ja nähtuste omadusi
4. Oskab sobivate sõnadega selgelt väljendada oma mõtteid, küsib tundmatu sõna tähendust.
5. Tunneb ja nimetab lihtsamaid kujundeid (ring, ruut, kolmnurk jne)
6. Oskab pulga, nõõri abil mõõta esemete pikkust
7. Liidab ja lahutab nelja piires

8. Teab enamkasutatavate mõõtühikute nimetus: kilo, liiter, kroon, sent. Teab nende kasutusala.
9. Oskab hulka säilitada pärast esemete ümberpaigutamist
10. Oskab kella järgi aega määrata täistundides

Sotsiaalne areng

1. On suuteline kestvaks tahtepingutuseks
2. Kontrollib oma emotsioone
3. Julgeb suhelda täiskasvanuga
4. Püüab viia oma viia tegevused lõpuni, korrigeerib vajadusel oma tegevusi.
5. Oskab kasutada telefoni: kõnele vastata, vajadusel kuulnud teadet edastama.
6. Arvestab eakaaslaste ja täiskasvanute tunnetega

7a.

Kehaline areng

1. Viskab ja püüab palli. Hübitsaga hüpped. Tantsusamm üksi ja paarilisega.
2. Pliiatsi õige hoid. Töövahendite oskuslik käsitsemine, pintsel, käärid, söögiriistad.
3. Teab ja tunneb liiklusohutus nõudeid.

Vaimne areng

1. Vaatleb ja võrdleb sihipäraselt (oluline, ebaoluline)
2. Selgitab olukordi, arutleb, põhjus – tagajärg.
3. Valdab aktiivselt mitmekesist sõnavara (arstiriistad, spordiriistad, loomad, kodused asjad).
4. Esemete ja nähtuste järjestamine (kiiresti-aeglaselt, vasakul-paremal, all, keskel, äärel, madalam, kõrgem).
5. Loeb kokku sõnad.
6. Nimetab arve antud arvust antud arvuni 10'ne piires.
7. Vastab küsimusele: mitu on ?
8. Liidab ja lahutab 5e piires
9. Oskab määrata esemete hulga tunnust ja jaotada esemeid kahe erineva tunnuse alusel.
10. Oskab pildi järgi jutustada.
11. Loeb peast laule.
12. Tunneb ja nimetab lihtsamaid kehi (kera, kuup)

Sotsiaalne areng

1. On võimeline oma käitumist analüüsima
2. Võrdleb end eakaaslastega, võrdleb toiminguid ja tulemusi.
3. Oskab kasutada telefoni, mõnel numbril ise helistada.
4. Kasutab ostmisel ja ostu eest tasumisel enamkasutatavaid kaalu ja raha ühikuid.